«Η Εκκλησία χειμάζεται, αλλά ναυάγιον ουχ υπομένει» (Σεβ. Μητροπολίτης Μάνης Χρυσόστομος Γ’)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 14 Δεκεμβρίου, 2020

Εἶναι γνωστόν, ὅτι οἱ πρῶτοι χριστιανικοί αἰῶνες, εἶχαν ὡς μέγα ζήτημα τήν Τριαδολογία, τήν Χριστολογία καί τήν Σωτηριολογία. Οἱ κοντινοί μας αἰῶνες, ὁ εἰκοστός καί ὁ εἰκοστός πρῶτος, φαίνεται νά ἔχουν ὡς σημαντικό θέμα, τήν Ἐκκλησιολογία. Δηλαδή, ἀναζητεῖται συνεχῶς ἡ ἀπάντηση στό βασικό ἐρώτημα: **Τί εἶναι ἡ Ἐκκλησία;** Καί τοῦτο, ἐπειδή ἔρχεται ἐνώπιόν μας μία παρερμηνεία τῆς ἐννοίας τῆς Ἐκκλησίας, μία λαθεμένη ἀντίληψη τοῦ ἔργου της, μία παρεξήγηση τῆς θέσεως τῶν μελῶν της. Ποικίλες θεωρίες καί ἀπόψεις διατυπώνονται καί μάλιστα κατ’ αὐτάς, οἱ ὁποῖες ὅμως, ὡς ἐπί τό πλεῖστον, δέν ἔχουν καμμία σχέση μέ τό οὐσιαστικό καί αὐθεντικό περιεχόμενο τῆς Ἐκκλησίας. Γιά παράδειγμα, ἰσχυρίζονται, ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶναι μόνον ἕνα νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, ὅπως ὅλα τά ἄλλα σέ μία κρατική ὑπόσταση. Ἄλλοι, θεωροῦν ὅτι εἶναι ἕνα κοινωφελές ἵδρυμα, ἐξαιρετικά χρήσιμο γιά ὑλική βοήθεια πρός τούς πτωχούς καί ἀναγκαῖο γιά διάφορες πολιτιστικές ἐκδηλώσεις. Ἄλλοι, ὅτι εἶναι μία καλή ὀργάνωση γιά συναισθηματική καί ψυχολογική στήριξη τῆς συνοχῆς τῆς κοινωνίας. Καί, βέβαια, γιά ἄλλους, ἡ Ἐκκλησία εἶναι μία ὀντότητα μέ συντηρητικό, σκοταδιστικό, ὀπισθοδρομικό πνεῦμα, ἕνα καθεστώς ἀποξενωμένο ἀπό τήν πρόοδο, τήν παγκοσμιοποίηση καί τά σύγχρονα κοσμοείδωλα.

Κατ’ ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω, παρουσιάζεται συχνά τό φαινόμενο τῆς ἀπαξίωσης τῆς Ἐκκλησίας, τῆς κατασυκοφάντησης, τῆς λοιδορίας, τῆς ἄρνησης, τῆς θέσεώς της στό περιθώριο τοῦ δημόσιου βίου.

*

Ἔτσι ἡ Ἐκκλησία καθίσταται, ὅπως ὁ Κύριός της, «σημεῖον ἀντιλεγόμενον», καταδιωκωμένη, περιφρονημένη, ἀλλά καί ἀποκαλυπτομένη συγχρόνως ἀπό ἄλλους ἀνθρώπους, πού ποτέ κανείς δέν θά ὑποπτευόταν, ὅτι θά ἦταν δυνατόν νά ἐνδιαφερθοῦν καί νά ἔλθουν κοντά στήν Ἐκκλησία καί νά αἰσθανθοῦν ἐνδόμυχα τήν εὐεργεσία της.

Ὑπάρχει, λοιπόν, σήμερα ζωηρότατο ἐνδιαφέρον, γι’ αὐτό πού ὀνομάζεται Ἐκκλησία, πέρα ἀπό κάθε θρησκειολογική ἔννοια. Γενικά, θά λέγαμε, ὅτι ὑπάρχει ἕνα

ἐκκλησιολογικό ἐνδιαφέρον. Τό ἐρώτημα συνεπῶς εἶναι διαρκῶς ἐνώπιον πολλῶν ἀνθρώπων. Τί εἶναι τελικά ἡ Ἐκκλησία; Ὡστόσο γιά νά μπορέσει κάποιος νά δεῖ καί νά αἰσθανθεῖ, νά καταλάβει, νά βιώσει τί εἶναι ἡ Ἐκκλησία καί τί κάνει, ἀρίδηλος ὑφίσταται ἡ ἀνάγκη νά ὑφίστανται οἱ κατάλληλες προϋποθέσεις. Χρειάζεται μία ὑπέρβαση τοῦ «ὀρθοῦ λόγου», μία διείσδυση στό «μυστήριο» πού εἶναι ἡ Ἐκκλησία. Πρέπει κανείς νά προχωρήσει ἀπό τήν νοησιαρχία στό ὑπέρλογο, ἀπό τό ἄγνωστο στή γεύση καί μετοχή καί ἐμπειρία τῆς θείας χάριτος. Ἄλλως, παραμένει ἔξω τοῦ οἴκου τῆς Ἐκκλησίας.

Καταδεικνύεται, λοιπόν, ὅτι ἡ Ἐκκλησία δέν εἶναι αὐτό πού νομίζουμε ἤ μέ ποικίλα κατά καιρούς ἰδεολογικά ἤ κοσμικά κριτήρια κατασκευάζουμε ὡς Ἐκκλησία. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι πέραν ἀπό καταχωρήσεις περί θρησκείας σέ ἐγκυκλοπαίδειες καί βικιπαίδειες. Ὅπως δέ διαπιστώνουμε -καί κάμνει πολύ ἐντύπωση αὐτό τό γεγονός- ὅτι οἱ Ἀπόστολοι καί οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας δέν ἔγραψαν ἕνα ἔργο, π.χ. «Βίος τοῦ Χριστοῦ», καί δέν ὑπάρχει κάτι τέτοιο στήν ὀρθόδοξη θεολογία, κατά παρόμοιο τρόπο ὀφείλουμε νά γνωρίζουμε, ὅτι δέν ὑπάρχει καί κάποιος ὁρισμός, γιά τήν ἔννοια τῆς Ἐκκλησίας. Γι’ αὐτό καί χρησιμοποιοῦνται μόνο λέξεις, ἐκφράσεις καί εἰκόνες πρός δήλωσιν τοῦ μυστηρίου τῆς Ἐκκλησίας. Μερικές τέτοιες λέξεις εἶναι: Βασιλεία, Βασίλισσα, Νύμφη, Μήτηρ, Ποίμνη, Κιβωτός, Ἄμπελος, Γεώργιον, Οἶκος, Οἰκοδομή, Πύργος, Σκηνή, Λιμήν, Πόλις, Σύνοδος, ἀλλά καί ἐκφράσεις, ὡς Λαός τοῦ Θεοῦ, Κοινωνία ἁγίων, Νέα Ἱερουσαλήμ, Σῶμα Χριστοῦ. Μ’ αὐτές μόνον τίς λέξεις, τίς φράσεις καί τίς εἰκόνες, μποροῦμε κάπως νά προσεγγίσουμε τό θέμα Ἐκκλησία. Ἀξίζει δέ, στό παρόν ἄρθρο, νά μελετήσουμε κυρίως αὐτή τήν τελευταία ἔκφραση, ἡ ὁποία εἶναι ἡ πλέον ὀρθή θεολογικῶς. Θά σταθοῦμε σ’ αὐτή περισσότερο.

*

Πράγματι, ἡ Ἐκκλησία εἶναι τό Σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Κεφαλή τοῦ Σώματος, ὁ Χριστός καί μέλη τοῦ Σώματος εἶναι ὅλοι οἱ βεβαπτισμένοι πιστοί, οἱ ὁποῖοι βρίσκονται σέ ὀργανική σχέση καί ἐξάρτηση πρός τήν Κεφαλή αὐτῶν, τόν Χριστόν, καί πρός ἀλλήλους.

Εἰδικότερα, ὅταν ὁμιλοῦμε ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶναι τό Σῶμα Χριστοῦ, ἐννοοῦμε ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶναι ὁ «ὀργανισμός», ὁ «θεσμός» ἐκεῖνος -καί κατά συγκατάβασιν χρησιμοποιοῦμε τίς λέξεις «ὀργανισμός» καί «θεσμός», πού διαθέτει ἴδια ζωή, ἴδια μέσα ζωῆς, δέν ἐξαρτᾶται ἔξωθεν καί ἔχει ὡς Ἱδρυτήν, Ἀρχηγόν, Κεφαλήν τόν Χριστόν, Λυτρωτήν καί Σωτῆρα. Λέγεται, λοιπόν, «Σῶμα Χριστοῦ», γιατί εἶναι τό Σῶμα, τό ὁποῖον ἱδρύθηκε, κυβερνᾶται, τρέφεται, στηρίζεται καί σώζεται ἀπό τόν Χριστό. Ἡ Ἐκκλησία διαρκεῖ καί ζεῖ στούς αἰῶνες, ἀκριβῶς διότι ζεῖ μέ τήν ζωή τοῦ Χριστοῦ καί τά μέσα, μέ τά ὁποῖα ρέει στή Ἐκκλησία, ἡ ζωή αὐτή τοῦ Χριστοῦ εἶναι τά θεῖα καί ἱερά Μυστήρια, τά δοχεῖα τῆς Χάριτος. Ὡραιότατα γράφει ὁ Ν. Καβάσιλας: «Ὁ τρόπος μέ τόν ὁποῖο ἑλκύομε τήν Ἐκκλησία στίς ψυχές μας εἶναι ἡ

τέλεσις τῶν μυστηρίων, ἡ λοῦσις (τό βάπτισμα), ἡ χρίσις, ἡ ἀπόλαυσις τῆς ἱερᾶς τραπέζης (Θ. Κοινωνία). Ὅταν τελοῦμε αὐτά τά μυστήρια ἐπιδημεῖ καί ἐνοικεῖ σ' ἐμᾶς ὁ Χριστός, ἀποπνίγει μέσα μας τήν ἁμαρτία καί ἐνσταλάζει τή ζωή καί τή δύναμη καί μᾶς καθιστᾶ μετόχους τῆς νίκης» (Φιλοκαλία 22, Ν. Καβάσιλας, Λόγος Λ', σελ. 301).

Τό παράδοξο, μάλιστα, εἶναι, ὅτι μέσα σ' αὐτόν τόν «ὀργανισμό», ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, ἀνεξαρτήτως ἔθνους, φυλῆς, φύλου, τάξεως, ἐκπαιδεύσεως, μποροῦν νά ζήσουν ὡς «εἷς ἄνθρωπος» καί συνάμα «ὡς ἐλεύθερα καί ἀνεπανάληπτα πρόσωπα» καί τό ἀκόμη πιό παράδοξο, ὅτι εἶναι ἡ Ἐκκλησία κοινότητα, πού ἐνῶ ζεῖ «ἐν τῷ κόσμῳ» καί ἔρχεται νά σώσει τόν κόσμο, δέν εἶναι, ἐν τούτοις, «ἐκ τοῦ κόσμου τούτου» καί δέν ἐξαρτᾶται ἀπό καμμία κοσμική ἐξουσία, ἀλλ' ἔχει δικούς της πνευματικούς νόμους. Ἐπί πλέον, ἡ Ἐκκλησία δέν εἶναι μία ἄμορφος μάζα, ἀλλά μία κοινωνία ἀνθρώπων, τῶν πιστῶν ἐν Χριστῷ, ἕνας θεανθρώπινος ὀργανισμός, ἕνας ἱερός θεσμός, ὁρατός, ἐνιαῖος καί ἱεραρχημένος. Ὡς γράφει ὁ Ἀπ. Παῦλος «Καθάπερ γὰρ ἐν ἑνὶ σώματι μέλη πολλὰ ἔχομεν, τὰ δὲ μέλη πάντα οὐ τὴν αὐτὴν ἔχει πρᾶξιν· οὕτως οἱ πολλοὶ ἓν σῶμά ἐσμεν ... ἔχοντες χαρίσματα κατὰ τὴν χάριν τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν διάφορα» (Ρωμ. ιβ', 4-6). Αὐτό εἶναι καί ἀποκαλεῖται ἐκκλησιαστικό σῶμα. Καί στό σῶμα βέβαια αὐτό δέν εἶναι μόνον οἱ κληρικοί καί οἱ μοναχοί, ἀλλά ὅλοι οἱ βεβαπτισμένοι χριστιανοί, ὅλοι ὅσοι ἀγωνίζονται τόν καλόν ἀγῶνα τῆς πίστεως. Ὅσοι βέβαια, προχώρησαν σέ σχίσμα, αἵρεση ἤ ἀποστασία, αὐτοί, ἀπό μόνοι τους ἔχουν ἐκβάλει τούς ἑαυτούς τους ἀπό τό Σῶμα τῆς Ἐκκλησίας.

Ἔτσι ἡ Ἐκκλησία δέν εἶναι μία κοινωνία θρησκολήπτων καί δικαίων, ἀλλά ἕνας ἀγρός πού περιέχει χόρτα καλά, ἀλλά καί ἀγκάθια καί ζιζάνια καί, ὅσον διαρκεῖ ὁ παρών αἰών, ὁ διαχωρισμός ἀναβάλλεται. Ἡ Ἐκκλησία, δηλαδή, ξέρει νά περιμένει, νά προσεύχεται, νά πονᾶ γιά τόν κάθε ἁμαρτωλό καί ἀσθενῆ ἄνθρωπο καί μετά χαρᾶς τόν δέχεται γιά νά τόν σώσει καί νά τόν ὁδηγήσει στή θέωση. Κατά συνέπειαν, ἀποτελεῖ οἰκτρά πλάνη νά θεωρεῖται ἡ Ἐκκλησία ὡς μία διοικητική πρωτίστως ὀργάνωση, ὡς ἕνα σωματεῖο τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικα, ὡς μία ΜΚΟ, ὡς ἕνα ἀνθρώπινο κατασκεύασμα.

Ὁ Χριστός, λοιπόν, εἶναι ἡ Κεφαλή τοῦ Σώματος τῆς Ἐκκλησίας καί ὁ Ἱδρυτής της. Τοῦτο καθ' ὅτι, κατά τίς ἡμέρες τῆς δημόσιας ζωῆς Του, ὁ Κύριος ἐξέλεξεν τούς Ἀποστόλους του, τούς προητοίμασε, τούς ἐδίδαξε, τούς ἀπέστειλεν, ὅπως καί ὁ Ἴδιος εἶχεν ἀποσταλεῖ παρά τοῦ Πατρός. Τούς ὑπέδειξε τό βάπτισμα ὡς τό μέσον τῆς ἐνσωματώσεως τῶν μελλόντων χριστιανῶν στό Σῶμα Του καί «τῇ νυκτὶ ᾗ παρεδίδετο ἤ μᾶλλον ἑαυτὸν παρεδίδου ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς», τούς παρέδωκε καί τό Μυστήριον τῆς θείας Εὐχαριστίας, ἐνῷ μετά τήν ἀνάστασίν Του, τούς παρεχώρησε τήν ἐξουσία «τοῦ λύειν καί δεσμεῖν». Δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου ἔθεσε τό θεμέλιον τῆς Ἐκκλησίας Του καί ἀπεκάλυψε στούς μαθητές Του τόν τύπο τῆς ὀργανώσεως τῆς Ἐκκλησίας Του, δηλ. τό σχέδιόν Του νά καταστήσει τήν Ἐκκλησίαν

συνέχισιν τοῦ προφητικοῦ (διδασκαλία), τοῦ ἱερατικοῦ (μυστήρια) καί τοῦ βασιλικοῦ (διοίκηση) ἔργου Του.

Ὅλα ὅμως αὐτά, δέν θά εἶχαν τήν ζωή καί τήν δύναμη πού θέλησε ὁ Κύριος νά ἔχουν, ἐάν δέν ἐζωοποιοῦντο ἀπό τό Ἅγιον Πνεῦμα, τό τρίτον πρόσωπο τῆς Ἁγίας Τριάδος. Ἔτσι τήν Ἐκκλησία, τήν ὁποία ἵδρυσε διά τοῦ ζωοποιοῦ Του αἵματος, ὁ ὑπέρ ἡμῶν σταυρωθείς Λόγος τοῦ Θεοῦ, τήν φανέρωσε καί τήν στερέωσε κατά τήν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς διά τῆς ἀποστολῆς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Δηλαδή, μετά τήν εἰς οὐρανούς ἔνδοξον ἀνάληψίν Του, δέν μᾶς ἄφησε μόνους, δέν μᾶς ἐγκατέλειψε. Μᾶς ἔδωκε τήν Ἐκκλησίαν Του. Αὐτό εἶναι τό μέγιστον θεῖον δώρημα.

*

Τοιουτοτρόπως, ὁ πιστός μέσα στό σῶμα τῆς Ἐκκλησίας ζεῖ τήν ὄντως ζωή, τήν ζωή τήν ἐν Χριστῷ, καί γνωρίζει καί ἔχει τήν ἐσωτερική πληροφορία ὅτι ἔξω τῆς Ἐκκλησίας διακατέχεται ἀπό στέρηση τῆς ἀληθοῦς ζωῆς. Ὁ εὑρισκόμενος ὅμως ἐντός τῆς Ἐκκλησίας, τά βλέπει πλέον ὅλα διαφορετικά, τά γήϊνα καί τά ρέοντα, τίς ἀντιξοότητες καί δοκιμασίες τῆς ζωῆς, αὐτή τήν ἴδια τήν ζωή, καί τό νόημά της, ἀλλά καί τίς ἀσθένειες, τά βάσανα, τίς πίκρες καί αὐτόν ἀκόμη τόν θάνατον. Ὅλα τά ἀντιμετωπίζει ἄλλως πως, γιατί ὑπάρχει ἡ ἄλλη διόπτρα, ἡ πνευματική, μέ τήν ὁποία βλέπει τά τῆς ζωῆς καί τά τοῦ κόσμου τούτου.

Ἔτσι ὁ ἄνθρωπος, λοιπόν, τῆς Ἐκκλησίας, ὁ πιστός, δέν ζεῖ μόνον τήν κατά σάρκα ζωή, ἀλλά καί τήν ἐν Πνεύματι ἁγία ζωή, ἀποξενώνεται ἀπό τόν παλαιό ἑαυτό του χάριν Ἐκείνου. Ἡ πραγματική ψυχή τῆς ζωῆς του, ὁ ἐμψυχωτής του, εἶναι, ὁ νοῦς καί ἡ θέληση Ἐκείνου, τόν ὁποῖο ἔκανε Κύριόν του. Συνεπῶς, ὅταν ὁμιλοῦμε ὅτι οἱ χριστιανοί ἀνήκουν στόν Χριστό, αὐτό δέν σημαίνει ἁπλῶς ἠθική ὑποταγή, ἀλλά νέα ὄντως «ζωή ἐν αὐτῷ». Σημαίνει ὅτι ἀνήκουν σ’ Αὐτόν οἱ πιστοί ὡς μέλη Του, ὡς “κοινωνοί θείας φύσεως” (Β’ Πέτρ. α’ 4). “Οὐκέτι ἑαυτοῖς ζῶσιν, ἀλλά τῷ ὑπέρ αὐτῶν ἀποθανόντι καὶ ἐγερθέντι” (Β’ Κορ. ε’ 15). Ἔτσι, ὡς λέγει ὁ Ἱερός Χρυσόστομος, «ἐκκλησία γὰρ οὐ τοῖχος καὶ ὄροφος, ἀλλὰ πίστις καὶ βίος», δηλαδή τρόπος ζωῆς, ἐμπειρία ζωῆς. Ἔχει πλέον ὁ πιστός ἄλλη βιοτή, τήν ἐκκλησιαστική. Ὁ ἄλλος, δέ, κόσμος πού στέκεται ἔξωθεν τῆς Ἐκκλησίας δέν μπορεῖ νά τό καταλάβει αὐτό, γι’ αὐτό καί συμπεριφέρεται ἀντιεκκλησιαστικά. Εἶναι ἀμύητος τοῦ θείου μυστηρίου τῆς Ἐκκλησίας. Γι’ αὐτό ὅσον καί ἄν μᾶς φαίνεται παράδοξο, ὁ πιστός προσκαλεῖται ν’ ἀκούσει, ἀφ’ ἑνός μέν, «τὰς θύρας, τὰς θύρας ἐν σοφίᾳ πρόσχωμεν», ἀφ’ ἑτέρου δέ, νά ὁμολογήσει: «οὐ μὴ γὰρ τοῖς ἐχθροῖς σου τὸ μυστήριον εἴπω...».

*

Κατά συνέπειαν, ἐφ’ ὅσον Ἱδρυτής, Κεφαλή, Κυβερνήτης Πηγή τῆς ἀληθοῦς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ὁ Χριστός καί ἀφοῦ ὁ «Ἰησοῦς Χριστὸς χθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτὸς

καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας» (Ἑβρ. 13, 8), καί ἡ Ἐκκλησία, θά παραμένει ἀείποτε ἀκατάλυτος καί ἀτελεύτητος. Ὁ ἴδιος ἄλλωστε ὁ Κύριος ἔδωκε τήν βεβαίωση καί εἶπε: «Καὶ πύλαι ἅδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς» (Ματθ. 16, 18).

Ἰδιαίτερα, ὁ Ἱ. Χρυσόστομος στόν περίφημο λόγο του «Ὅτε τῆς Ἐκκλησίας ἔξω εὑρεθεὶς Εὐτρόπιος», τήν ὁποία ἐπιλεξαμε καί ὡς τίτλο τοῦ παρόντος ἄρθρου μας, διατυπώνει πολύ χαρακτηριστικά τήν σπουδαιοτάτη φράση: «Ἡ Ἐκκλησία χειμάζεται, ἀλλά ναυάγιον οὐχ ὑπομένει». Εἰδικότερα γράφει: «Τίποτε δέν εἶναι ἴσο μέ τήν Ἐκκλησία. Μή μοῦ λέγεις τά τείχη καί τά ὅπλα, γιατί τά τείχη μέ τό χρόνο παλαιώνουν, ἐνῶ ἡ Ἐκκλησία ποτέ δέ γερνᾶ. Τά τείχη οἱ βάρβαροι τά γκρεμίζουν, τήν Ἐκκλησία ὅμως οὔτε οἱ δαίμονες τή νικοῦν. Καί ὅτι τά λόγια αὐτά δέν εἶναι μεγάλη καύχηση, τό μαρτυροῦν τά πράγματα. Πόσοι πολέμησαν τήν Ἐκκλησία καί αὐτοί πού τήν πολέμησαν χάθηκαν; Αὐτή ὅμως ἀνέβηκε πάνω ἀπό τούς οὐρανούς. Τέτοιο μεγαλεῖο ἔχει ἡ Εκκλησία. Ὅταν τήν πολεμοῦν, νικάει· ὅταν τήν ἐπιβουλεύονται, θριαμβεύει· ὅταν τήν βρίζουν, γίνεται λαμπρότερη· δέχεται τραύματα καί δέν πέφτει ἀπό τίς πληγές· κλυδωνίζεται, ἀλλά δέν καταποντίζεται· δοκιμάζεται ἀπό τρικυμίες, ἀλλά δέν παθαίνει ναυάγιο· παλεύει, ἀλλά μένει ἀήττητη· ἀγωνίζεται, ἀλλά δέν νικιέται» (ΕΠΕ 33, σ. 110).

Καί σ’ ἄλλο, ἐπίσης σπουδαῖο λόγο του, «Πρό τῆς ἐξορίας», πάλιν ὁ μέγας πατήρ, ὁ Ἱ. Χρυσόστομος, γράφει:

«Τίποτε δέν εἶναι πιό δυνατό ἀπό τήν Ἐκκλησία, ἄνθρωπε. Σταμάτησε τόν πόλεμο, γιά νά μή διαλύσει τή δύναμή σου. Μήν ἀνεβάζεις πόλεμο στόν οὐρανό. Ἂν πολεμᾶς ἄνθρωπο, ἤ νίκησες, ἤ νικήθηκες. Ἂν ὅμως πολεμᾶς τήν Ἐκκλησία, εἶναι ἀδύνατο νά νικήσεις, γιατί ὁ Θεός εἶναι πιό ἰσχυρός ἀπ’ ὅλους. Ὁ Θεός τήν στερέωσε, ποιός ἐπιχειρεῖ νά τήν κλονίσει;» (ὅπ. παρ., σ. 386).

Δέν παραλείπει δέ ὁ Χρυσορρήμων νά γράψει καί γιά τήν ἄλλη δύναμη τῆς Ἐκκλησίας, τήν ἁγιαστική. Τονίζει πολύ χαρακτηριστικά, ἀλλά καί παραστατικά χρησιμοποιῶντας τήν εἰκόνα τῆς κιβωτοῦ τοῦ Νῶε. «Δέν θά ἔκανε κανείς λάθος, ἐάν ἔλεγεν ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἔχει μεγαλυτέραν ἀξίαν ἀπό τήν κιβωτόν. Διότι ἡ μέν κιβωτός παρελάμβανε τά ζῷα καί τά διετήρει ζῷα, ἐνῷ ἡ Ἐκκλησία παραλαμβάνει τά ζῷα καί τά μεταβάλλει. Ἄς χρησιμοποιήσω παραδείγματα. Εἰσῆλθεν ἐκεῖ (εἰς τήν κιβωτόν) ἱέραξ καί ἐξῆλθεν ἱέραξ· εἰσῆλθε λύκος καί ἐξῆλθε λύκος· ἐδῶ εἰσῆλθε κάποιος ἱέραξ καί ἐξέρχεται περιστερά· εἰσέρχεται λύκος καί ἐξέρχεται πρόβατον· εἰσέρχεται φίδι καί ἐξέρχεται ἀρνί, διότι δέν μεταβάλλεται ἡ φύσις, ἀλλ’ ἐκδιώκεται ἡ κακία» (ΕΠΕ 30, 284). Αὐτά ὅλα σημαίνουν, ὅτι στήν Ἐκκλησία καταφεύγουν οἱ φθαρμένες καί ἀμαυρωμένες εἰκόνες τοῦ Θεοῦ, οἱ ἄνθρωποι «οἱ κοπιῶντες καί πεφορτισμένοι», καί Ἐκείνη γνωρίζει νά ξαναπλάθει, ἀνακαινίζει καί θεώνει τόν καθένα πεπτωκότα ἄνθρωπο. Ἡ Ἐκκλησία δέν μένει στήν ἄρνηση. Προχωρεῖ στήν κατάφαση, στήν πνευματική ἀνάβαση, γιατί Θεός στό χῶρο τῆς Ἐκκλησίας συγκαταβαίνει.

*

Κατ’ ἀκολουθίαν, τῶν ἀνωτέρω πατερικῶν σοφῶν λόγων καί ἐφ’ ὅσον ὅλα αὐτά συνιστοῦν τήν ἔννοια, τήν πνευματική δύναμη καί τό περιεχόμενον τῆς Ἐκκλησίας εἶναι δυνατόν νά μιλᾶμε γιά Ἐκκλησία ἐρήμην τοῦ Χριστοῦ; Ἤ ἔπειτα νά γίνεται λόγος γιά καταστρατήγηση, ἀπαξίωση καί ὑποβάθμιση τῆς Ἐκκλησίας; Τό πρόβλημα, ἐν προκειμένῳ, δέν εἶναι ἡ Ἐκκλησία. Ἐμεῖς δέν ἔχουμε ὀρθό λογισμό. Ἄλλωστε Ἐκκλησία εἴμαστε ὅλοι μας. Εἶναι λάθος ἡ τοποθέτηση: «Ἐγώ καί ἡ Ἐκκλησία». Μή λησμονοῦμε δέ, ὅτι ὁ Θεός Πατήρ, ὡς ὁ «ἐξ οὗ τά πάντα» εἶναι ἡ πρώτη αἰτία καί ἀρχή τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι «Θεοῦ φυτεία», δηλαδή μία ἄλλη πραγματικότητα, ὡς γράφουν οἱ «Διαταγές τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων» (4^{ος} αἰ.). Προϋπῆρχεν ἐξ ἀϊδίου οἱονεί κεκρυμμένη ἐν τῷ Θεῷ ὡς πρὸς τό, πρὸ τῶν αἰώνων, «ἀπόκρυφον μυστήριον». Προϋπῆρχεν ἐν τῇ σοφίᾳ καί τῇ προνοίᾳ τοῦ Θεοῦ, ὡς λέγει ὁ συγγραφέας τοῦ 2^{ου} αἰῶνα, ὁ Ἑρμᾶς (Ὅρασις, 5). Μετέπειτα ἦλθαν ὅλα τά ἄλλα. Ὁ κτιστός κόσμος, ὁ ἄνθρωπος, οἱ λαοί, τά ἔθνη, τά κράτη. Ὅλα εἶναι κατοπινά καί μεταγενέστερα.

Ἔτσι πράγματι, οἱ αἰῶνες ἔρχονται καί παρέρχονται. Ἡ Ἐκκλησία ὅμως, ἐπειδή εἶναι τοῦ Χριστοῦ, μένει στόν αἰῶνα. «Ecclesia vero Christus», θά πεῖ ὁ Τερτυλλιανός καί ἐπειδή «στέφανος τῆς Ἐκκλησίας ὁ Χριστός», Αὐτή, εἶναι καί παραμένει πύργος ἀσάλευτος καί ἀκαταμάχητος. Πέρα λοιπόν ἀπό κούφιους ἰδεαλισμούς, ἀπό ἀνθρωποκεντρικούς πειρασμούς, ἀπό σκοτεινές νύκτες ἀμφιβολιῶν, τό μυστήριον τῆς Ἐκκλησίας ἔχει πάντα τήν δυναμική τῆς ἀναγεννήσεως τῆς θελήσεως τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ Ἐκκλησία θά συνεχίζει νά μεταμορφώνει τόν ἄνθρωπο, τόν καθένα πού πηγαίνει κοντά της, νά ποιμαίνει τόν κάθε πιστό, ὑπερνικῶντας τά ποικίλα ἐμπόδια. Καί θά ἐξακολουθήσει νά κατανικᾶ τελικά καί αὐτόν τόν θάνατον, διότι ἡ Ἐκκλησία ζεῖ, γιατί ὁ Χριστός ζεῖ, καί εἶναι στό διηνεκές «ἐν μέσω ἡμῶν» καί Αὐτός εἶναι ἡ Ὁδός, ἡ Ἀλήθεια καί ἡ Ζωή, εἶναι τό Φῶς τοῦ κόσμου, καί ἡ Ἀνάστασις.

Γι’ αὐτό, στούς δύσκολους καιρούς μας ἀπό κάθε ἄποψη, πρίν ἀκούσουμε τήν φωνή τοῦ οὐρανοῦ: «Λαός μου, τί ἐποίησά σοι, ἢ τί σοι παρηνώχλησα;», ἄς ἀνοίξουμε τά ὦτα μας στήν πατερική συμβουλή: «Μένε εἰς Ἐκκλησίαν».

(Πηγή: im-manis.gr*)*